

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

00-018 Warszawa, ul. Zgoda 11
tel./fax: (48 22) 828-10-08, 828-69-96
e-mail: hfhr@hfhrpol.waw.pl
konto: PKO BP SA I O:Centrum
58 1020 1013 0000 0502 0002 9165
swift: BPKOPLPW

ZARZĄD FUNDACJI
Prezes: **Marek Antoni Nowicki**
Wiceprezes: **Danuta Przywara**
Sekretarz: **Andrzej Rzepliński**
Skarbnik: **Elżbieta Czyż**
Członek Zarządu: **Zbigniew Hołda**

N.M. 2858/07

Warszawa 2007-08-21

Szanowna Pani
Joanna Kluzik-Rostkowska
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister,

W odpowiedzi na prośbę o przedstawienie uwag do części ustawy odnoszącej się do powołania organu ds. przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji, chcielibyśmy zwrócić uwagę na: brak ogólnej koncepcji organu i właściwych gwarancji jego niezależności.

Zgodnie w wytycznymi Unii Europejskiej zawartymi w dyrektywach, kompetencje i sposób funkcjonowaniu organu ds. równego traktowania powinny umożliwić zapewnienie ofiarom dyskryminacji indywidualnej pomocy w dochodzeniu ich skarg, przeprowadzanie niezależnych badań, publikowanie niezależnych raportów i formułowanie rekomendacji na tematy dotyczące dyskryminacji. Dyrektywy pozostawiają państwu członkowskim pewną swobodę decyzji co do kształtu takiego organu (lub też organów), tak aby, w danym kontekście krajowym, był on niezależny i odpowiednio skuteczny w zwalczaniu dyskryminacji.

Zawarty w projekcie ustawy urząd do spraw przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji wydaje się podobny raczej do organu doradczego rządu, niż do instytucji, którą można by uznać za wymagany przez dyrektywy UE niezależny „public authority”. Wskazuje na to choćby sposób powoływania Prezesa Urzędu, długość jego kadencji równa kadencji Sejmu czy też funkcjonowanie w oparciu o akt rangi podustawowej (rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów). Czynniki te przemawiają za upolitycznieniem urzędu niż gwarantują niezależność. Z projektu ustawy niewiele można wyczytać odnośnie struktury, uprawnień i zadań Urzędu. Ma on m.in. „udzielać pomocy merytorycznej, a w szczególności prawnej, w zakresie zwalczania dyskryminacji”. Z zapisu tego nie wynika jednak komu ta pomoc miałyby być udzielana, zwłaszcza gdyby był to organ rządowy (ofiarom dyskryminacji, oskarżonym o dyskryminację instytucjom czy innym podmiotom). Z projektu nie wynika również jej zakres – czy chodzi jedynie o poradnictwo prawne, czy o reprezentację stron i występowanie w imieniu pokrzywdzonych w rozmaitych procedurach prawnych. Z każdą z tych interpretacji muszą wiązać się rozmaite kompetencje Urzędu, co musi w rezultacie zmieniać jego charakter i możliwości. W tym momencie wracamy do głównego braku projektu ustawy – braku odpowiedzi na kluczowe pytanie o koncepcję takiego Urzędu - czym miałby być oraz jakimi uprawnieniami i instrumentami dysponować.

Sprawa jest na tyle poważna, iż wymaga najpierw poważnej dyskusji nad samą koncepcją organu mającego zajmować się przeciwdziałaniem i zwalczaniem dyskryminacji w Polsce, jego umiejscowieniem w strukturach organów publicznych, zakresem kompetencji i sposobem działania, zgodnie z rekomendacjami wynikającymi z dyrektyw UE i posiłkując się dobrymi przykładami w tym zakresie z innych państw członkowskich UE, a dopiero później podjąć prace nad rozwiązaniami szczegółowymi dotyczącymi struktury, uprawnień i instrumentów działania takiej instytucji.

Z poważaniem

Marek Antoni Nowicki
Prezes Zarządu

A large, stylized handwritten signature in black ink, which appears to be "M. Nowicki", written over the typed name and title.